

Agata Chrobot

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach
ORCID 0000-0002-8791-7983

Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *Kobieta w mediach. Media o kobiecie,* Warszawa 6 marca 2025 roku

6 marca 2025 roku, w gmachu Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu SWPS w Warszawie odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Kobieta w mediach. Media o kobiecie*, zorganizowana przez Katedrę Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej. Wydarzenie stanowiło interdyscyplinarną przestrzeń refleksji nad obecnością kobiet w mediach oraz, z drugiej strony, nad rolą mediów w kształtowaniu wizerunków kobiecości i wzmacnianiu pozycji kobiet w społeczeństwie.

Konferencję otworzył prof. dr hab. Roman Cieślak, rektor Uniwersytetu SWPS, który podkreślił wagę dyskusji o roli kobiet w mediach oraz potrzebę wieloaspektowego spojrzenia na ten temat w kontekście zarówno naukowym, jak i praktycznym. Wszystkich gości i prelegentów powitali także: dr hab. Katarzyna Januszkiewicz, prof. Uniwersytetu SWPS – dziekan Wydziału Nauk Społecznych; dr hab. Mikołaj Cześniak, prof. Uniwersytetu SWPS – dyrektor Instytutu Nauk Społecznych USWPS oraz dr hab. Evelina Kristanova, prof. Uniwersytetu SWPS – jedna z organizatorek konferencji.

Obrady rozpoczęła prezentacja raportu dr hab. Ewy Marciniak, prof. UW, pełniącej funkcję dyrektorki Centrum Badania Opinii Społecznej, na temat recepcji znanych, polskich dziennikarek, zajmujących się polityką i ich obecności w przekazach medialnych oraz dwa panele eksperckie: *Głos, który kształtuje rzeczywistość* i *Kobiety w nauce i biznesie – między teorią a praktyką*. W dyskusji wzięły udział m.in.: Agnieszka Gozdyra (dziennikarka i prezenterka telewizyjna reprezentująca Polsat News), Brygida Grysiak (wicedyrektorka naczelna TVN 24), Magdalena Rigamonti (dziennikarska związana z Onet.pl) oraz przedstawiciele świata nauki.

Późniejsze wystąpienia podzielone były na trzy bloki tematyczne, odpowiadające typom mediów: *Nagłówki, narracje, narratorki – jak mówi się o kobietach, jak mówią kobiety w mediach drukowanych; Nagłówki, klikbajty, narracje – kobiety w świecie cyfrowych treści* oraz *Portret kobiety w sztuce, fotografii, polityce i religii*. Do godziny 19.00, medioznawcy oraz przedstawiciele innych dyscyplin, m.in. językoznawstwa, politologii, psychologii, prawa – zaprezentowali łącznie 41 referatów. W tej części, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach reprezentowała dr hab. Olga Dąbrowska-Cendrowska, prof. UJK, dyrektorka Instytutu Mediów, Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej. Mówiła o koncernach Bauer Media Polska i Burda Media Polska na polskim rynku medialnym w latach 1990-2024, w kontekście prezesek, menedżerek, redaktorek i dziennikarek. W tej części obrad udział wzięli również: ks. dr hab. Rafał Śpiwak, prof. UE, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach; dr Dobrawa Skoneczna-Gawlik; dr Marta Woźniak, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie; dr hab. Magdalena Hodalska, prof. UJ, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie; dr hab. Agnieszka Łukasik-Turecka, prof. KUL, Katolicki Uniwersytet Lubelski; dr hab. Jarosław Kończak, prof. UW, Uniwersytet Warszawski; dr Pamela Szczerbik-Chudy; Marina Khachatryan-Zagórska, Blisko Siebie. Centrum Diagnostyki, Terapii i Wsparcia; dr hab. Lucyna Maria Rotter, prof. UPJP II, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie; dr hab. Sławomir Czapnik, prof. UO, Uniwersytet Opolski; prof. dr hab. Igor Borkowski, Uniwersytet SWPS w Warszawie; dr hab. Evelina Kristanova, prof. Uniwersytetu SWPS, Uniwersytet SWPS w Warszawie; dr Jolanta Laskowska, Uniwersytet Gdański; dr Justyna Harbanowicz, Uniwersytet Dolnośląski we Wrocławiu; dr Agnieszka Dytman-Stasienko, Uniwersytet Dolnośląski we Wrocławiu; dr Ewa Bulisz, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie; dr Ewelina Górka, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie; dr Marta Jarosz, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie; dr Maciej Saskowski, Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie; Kinga Dagmara Siadlak, Fundacja Aktywna Demokracja „FAD”; Magdalena Pether; dr Bartosz Kicior, Uniwersytet SWPS w Warszawie; dr hab. Anna Prusak, prof. UE, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie; dr Katarzyna Forst, Uniwersytet Śląski w Katowicach; dr hab. Edyta Zierkiewicz, prof. UW, Uniwersytet Wrocławski; dr hab. Katarzyna Flader-Rzeszowska, prof. UKSW, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie; dr Katarzyna Brzoza-Kolarz, Uniwersytet Śląski w Katowicach; dr Justyna Maguś, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie; dr Agata Fijuth-Dudek, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie; dr Anna Szwed-Walczyk, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie; dr Michał Chlebowski, Uniwersytet SWPS w Warszawie; dr Urszula Sawicka, Uniwersytet Opolski; dr Irena Kamińska-Radomska, The Protocol School of Poland; Ewelina Hryniewiecka-Trujnara; dr Małgorzata Bulaszewska, Uniwersytet SWPS w Warszawie; Monika Pieczyńska-Modrzejewska, Uniwersytet SWPS w Warszawie; ks. dr hab. Dariusz Raś, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie; dr Milena Drzewiecka, Uniwersytet SWPS

w Warszawie i Instytut Zamenhofa; Paweł Prus, Instytut Zamenhofa; dr Emilia Zakrzewska, Uniwersytet Warszawski; dr Anna Miłoszewska-Kiełbiewska, Uniwersytet Warszawski; Magdalena Leszko.

Integralną częścią konferencji był odbywający się równolegle panel studencki, zorganizowany przez Koło Naukowe „Kulturalna Klatka”. Przez cały dzień młodzi badacze i badaczki – studenci i doktoranci – prezentowali wyniki własnych badań oraz aktywnie uczestniczyli w dyskusji. Reprezentowali oni następujące ośrodki akademickie: Uniwersytet SWPS w Warszawie (Sonia Gulina, Emilia Kryjak, Oliwia Bryś, Justyna Rogula, Maciej Pleban); Uniwersytet Warszawski (Anastazja Muciek, Natalia Bieniek, Kamila Wojtunik); Uniwersytet Jagielloński (Karolina Wilk, Joanna Najbor); Uniwersytet Wrocławski (Małgorzata Harbanowicz, Marta Maziarz); Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu (Joanna Świadek, Mateusz Szudra); Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (Kinga Banasik); Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (Patrycja Winiarczyk, Natalia Zburzyńska, Piotr Jarecki, Kamil Wroński); Szkołę Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (Oliwia Chomontowska, Maja Krzyworzeka) oraz Wyższą Szkołę Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu (Michalina Strobiń). W tej części obrad Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach oraz Szkołę Doktorską UJK reprezentowała Agata Chrobot. Wygłosiła referat *Media jako architekt tożsamości. Budowanie i dekonstrukcja wizerunku Anny Delvey w miniseriale Netflixa Kim jest Anna?* W konferencji uczestniczyły także młode (niezależne/nieafiliowane) badaczki w osobach: Natalii Lewandowskiej i Moniki Wiśniowskiej. Różnorodność tematów, świeże spojrzenie i zaangażowanie uczestników sprawiły, że panel ten był istotnym dopełnieniem konferencji.

Wystąpienia prelegentów obejmowały szeroki zakres zagadnień: od charakterystyki treści medialnych adresowanych do kobiet – języka mediów, tematyki, strategii rynkowych i mechanizmów budowania popytu – po rolę mediów jako narzędzia emancypacji. Uczestnicy konferencji analizowali wpływ mediów na aktywizację społeczną i kulturową kobiet. W wielu wystąpieniach, zarówno w panelach eksperckich, jak i w prezentacjach młodych naukowców, podejmowano temat stereotypów płciowych w mediach – zarówno w ujęciu krytycznym, jak i poprzez konkretne studia przypadków. Szczególną uwagę poświęcono kobietom jako twórczyniom treści: dziennikarkom, reżyserkom, blogerkom i podcasterkom, a także ich obecności w różnych rodzajach mediów – od prasy i telewizji, po Internet i media społecznościowe. Podczas konferencji nie zabrakło również wątków historycznych, związanych z udziałem kobiet w rozwoju mediów na przestrzeni dekad.

Nie zabrakło także wystąpień poświęconych ukazaniu kobiet w sztuce, fotografii, polityce i religii. I tak np. prof. dr hab. Igor Borkowski zaprezentował analizę wizerunków Ukrainek na fotografiach wykonanych po 24 lutego 2022 roku, a dr hab. Evelina Kristanova, prof. Uniwersytetu SWPS, przedstawiła rolę kobiecej narracji w audycjach Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa, prowa-

dzonych przez Krystynę Miłotworską. Z kolei dr hab. Lucyna Maria Rotter, prof. UPJP II rozważała, czy kostiumologia może być punktem wyjścia do stworzenia telewizji „kobiecej”.

W dalszej części dnia sesje równoległe skupiły się m.in. na historii wizerunku kobiet w prasie – od lat powojennych po okres transformacji, oraz na obecności kobiet w cyfrowych narracjach, gdzie analizowano m.in.: postać Ciri z trailera gry *Wiedźmin 4* (dr Bartosz Kicior); dezinformację i mowę nienawiści w kontekście wizerunku zawodniczek sportów walki (dr Maciej Saskowski) czy rolę portali kobiecych, uwzględniając ich zawartość i obecne w nich gatunki dziennikarskie (dr Marta Jarosz).

W sesjach końcowych uwagę przyciągnęły refleksje nad ewolucją wizerunku kobiet w amerykańskim hip-hopie (Ewelina Hryniewiecka-Trujnara); stereotypami kulturowymi wokół influencerek (dr Irena Kamińska-Radomska) oraz zagadnieniem płci w projektowaniu oferty kanałów tematycznych (Monika Pieczyńska-Modrzejewska). W sesji dotyczącej reprezentacji kobiet w kulturze i publicystyce szczególnie wybrzmiały wystąpienia o barierach językowych związanych z feminatywami (Magdalena Leszko) oraz o medialnym etykietowaniu kobiet poprzez określenia pozornie neutralne, lecz niosące społeczne obciążenie (dr Anna Miłoszewska-Kiełbiewska).

Konferencja *Kobieta w mediach. Media o kobiecie* umożliwiła wymianę wiedzy i doświadczeń, integrację środowisk akademickich i medialnych oraz pogłębienie refleksji nad sposobem, w jaki media kształtują obraz kobiety i jej miejsce w społeczeństwie. Interdyscyplinarność, różnorodność perspektyw i udział zarówno doświadczonych badaczy, jak i młodych naukowców sprawiły, że wydarzenie miało charakter inspirujący i wielowymiarowy.

W podsumowaniu konferencji jedna z jej organizatorek, dr hab. Evelina Kristanova, prof. Uniwersytetu SWPS podziękowała wszystkim uczestnikom za udział i zaangażowanie. Zapowiedziała także kontynuację wydarzenia oraz rozpoczęcie prac nad kolejną edycją konferencji – tym razem poświęconą medialnemu przedstawieniu wizerunku mężczyzn.

Data zgłoszenia tekstu: 26.04.2025

Data akceptacji tekstu: 30.04.2025